

**Advies
Toegankelijkheid
Buslijn 28 met
elektrische bus**

Den Haag, mei 2019

Voorall
Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 - 365 52 88
www.voorall.nl
info@voorall.nl
www.facebook.com/voorall
www.twitter.com/voorall

ADVIES TOEGANKELIJKHEID BUSLIJN 28 MET ELEKTRISCHE BUS

Inleiding

Voor de ingebruikname van de nieuwe buslijn 28 op 9 december 2018 heeft HTM acht nieuwe elektrische bussen aangeschaft, die voorzien zijn van een voor Nederland nieuw en geavanceerd elektronisch gestuurd rolstoelklemstelsel van het merk Q'Straint.

Traject buslijn 28

Buslijn 28 verbindt het Zuiderstrandtheater in Scheveningen via het Statenkwartier (Gemeentemuseum en World Forum), het Vredespaleis, Javastraat, Parkstraat, Kneuterdijk en Spui met station Den Haag Centraal.

Tijdens de spitsuren rijdt lijn 28 via de Binckhorst door naar station Voorburg.

Ervaringen met de nieuwe elektrische HTM bus

Voor de introductie van de nieuwe elektrische HTMbus in december 2018, is Voorall uitgenodigd om de toegankelijkheid van de bus te testen. Hierbij werkte de elektrische uitschuifplank en het Q'Straint rolstoelklemstelsel naar behoren.

Rolstoelplaats met afbeelding op de grond Rolstoel ingeklemd in de Q'straint

Ook is Voorall blij dat op de vloer bij de rolstoelplek een duidelijke markering is aangebracht zodat overige reizigers deze plek indien nodig snel vrijmaken voor een reiziger met een rolstoel. Verder biedt de positie van de rolstoelplek aan de bestuurderszijde van de bus voordeel bij het nemen van de korte bochten naar rechts. Bij de lange bocht naar links is de straal (omdat we in Nederland rechts rijden) vanzelf groter en komen er minder zijdelingse krachten vrij.

Op verzoek van Voorall heeft HTM ook stickers met aanwijzingen aangebracht ten behoeve van reizigers met een rollator.

Het verzoek om in de buurt van de rolstoelplek een OV-chipkaartlezer aan te brengen is helaas niet gehonoreerd. In de praktijk blijkt het voor een handbewogen rolstoeler nagenoeg onmogelijk om tijdens het inrijden van de bus ook nog in te checken. De OV-chipkaartlezer zit namelijk direct bij de deur waar de rolstoel nog op een hellend vlak staat.

Omdat de nieuwe bus vrijwel geruisloos over voetgangersgebieden in onder andere het Haagse centrum rijdt, is de bus naast een claxon ook uitgevoerd met een zachte trambel. Mensen met een visuele beperking kunnen hiermee op een minder afschrikwekkende manier worden geattendeerd op de nadering van de bijna geruisloze elektrische bus.

Door de breder uithangende buitenspiegels van de elektrische bus wordt nogal eens een haltepaal meegenomen. Hierdoor hebben buschauffeurs de neiging de bus minder strak langs de halte te rijden, waardoor het gat tussen de bus en halte toeneemt.

Advies

- Plaats een OV-chipkaartlezer bij de rolstoelplek zodanig dat overige reizigers hier ook gemak van ondervinden.
- Plaats de halteborden iets verder van de stoerand af zodat de buschauffeurs zonder spiegelschade de bus wat strakker langs de halte kunnen rijden.

Ervaringen

Voorall heeft in het voorjaar van 2019 een aantal testritten uitgevoerd, om de werking van het toegepaste Q'Straint type Quantum rolstoelklemsysteem in de praktijk te beoordelen.

De eerste ervaring vond plaats bij de feestelijke introductie van de nieuwe bus, toen de Q'Straint niet in werking bleek te treden en een andere bus geregeld moest worden.

Tijdens de drie Voorall testen in januari, februari en april, waarbij in totaal 14 ritten werden uitgevoerd, werkte de Q'Straint vijf keer geheel niet of half. Dit veroorzaakte meestal een vertraging van enkele minuten en irritatie bij de overige reizigers.

Omdat bestuurders vertragingen zoveel mogelijk willen en dienen te vermijden, werd de Q'Straint niet meer geactiveerd toen we bij de tweede test met een handbewogen rolstoel meereden. Desgevraagd meldde de bestuurder dat het activeren van de Q'Straint alleen nodig was bij elektrische rolstoelen.

Uit navraag bij mevrouw Poppelier van HTM bleek dat alle typen rolstoelen in deze bussen geklemd dienen te worden. De buschauffeurs zouden hierover nogmaals geïnstrueerd worden.

Een ander opvallend punt is de luide pieptoon die zolang het klemsysteem beweegt het gehoor van zowel de reizigers als de buschauffeurs op de proef stelt en de reiziger met rolstoel ongevraagd in het middelpunt van de belangstelling zet.

Concluderend kunnen we zeggen dat het geavanceerde en kostbare rolstoelklemsysteem van Q'Straint in de praktijk storingsgevoelig blijkt te zijn en tijdrovend blijkt te werken.

Voorall is van mening dat een verticale paal naast de rolstoelplek de veiligheid van rolstoelgebruiker en overige reizigers voldoende garandeert en betrouwbaar is. Het eerder door HTMbuzz genoemde nadeel dat deze verticale paal de doorstroom van reizigers zonder beperking in de bus belemmert, is gelijk aan de RVS beugel die nu de Q'Straint afschermt. Deze belemmert de doorgang immers in gelijke mate.

Advies

- Breng in plaats van de Q'Straint een verticale paal aan bij de rolstoelplek om de veiligheid van reizigers bij elektrische rolstoelen te garanderen.

- Indien HTM ervoor kiest dat de Q'Straint blijft, zorg er dan voor dat deze 100% betrouwbaar functioneert.
Demp in dat geval de onnodig te harde pieptoon die klinkt als het klemsysteem beweegt.

Plaatsing monitor

De eerste verhoogde stoel direct achter de buschauffeur wordt vaak gebruikt door slechtzienden. Doordat zich hier de wielkast van de bus bevindt ligt de opstap bij deze stoel hoger. Rechtsboven de doorgang naar het gangpad hangt een monitor, waar reizigers gemakkelijk hun hoofd tegenaan stoten, doordat de ruimte ten opzichte van de vloer te klein is en een veilige doorgang dus belemmerd wordt.

Advies

- Verplaats deze monitor naar een veilige plaats.

Onveilig geplaatste monitor

Inzet elektrische of gasbussen op lijn 28

Op buslijn 28 zouden uitsluitend de 8 nieuwe elektrische bussen worden ingezet die ook de reizigers met een elektrische rolstoelen mee kunnen nemen. Bij drie verschillende bus tellingen bleek dat HTM tussen de elektrische bussen nog steeds CNG gasbussen inzet. In deze gasbussen mogen elektrische rolstoelen van de HTM helaas niet mee. Dit betekent dat de reiziger met een elektrische rolstoel op lijn 28 regelmatig met een dubbele wachttijd (2 x 15 minuten) wordt geconfronteerd. Bij slecht weer is dit geen pretje, zeker omdat op veel halten eenabri ontbreekt.

- Op maandag 12 december 2018 reden op lijn 28 6 elektrische bussen en 2 gasbussen
- Op maandag 28 januari 2019 reden op lijn 28 6 elektrische bussen en 3 gasbussen
- Op donderdag 14 februari 2019 reden op lijn 28 6 elektrische bussen en 1 gasbus
- Op dinsdag 19 maart 2019 reden op lijn 28 6 elektrische bussen en 3 gasbussen.

Dit betekent dat een reiziger met een elektrische rolstoel 35% kans heeft niet mee te kunnen.

Advies

- Zorg dat uitsluitend elektrische bussen op lijn 28 worden ingezet.

Toegankelijkheid halten

Voorall heeft de toegankelijkheid van alle halten van lijn 28 in kaart gebracht. Hieronder volgt een overzicht:

Station Voorburg	T (Toegankelijk)
Maanweg	BT (Beperkt Toegankelijk) omdat de geleidelijn ontbreekt
Saturnusstraat	T
Melkwegstraat	T
Zonweg	T
Wegastraat	T
Poolsterstraat	T
Weteringkade	NT (Niet Toegankelijk) te laag, op fietspad,abri en geleidelijn ontbreken
Centraal Station (uitstaphalte)	T
Centraal Station	BT (onder constructie)
Nieuwe Haven	BT geleidelijn ontbreekt
Centrum	T
Kneuterdijk	T
Mauritskade	NT te laag, te smal en geen oprit naar halte

Halte zonder rolstoeloprit

halte ligt te laag en komt uit op het fietspad

Javastraat beide richtingen	NT te laag, opritten en geleidelijnen ontbreken
Alexanderplein ri Scheveningen	NT te laag op fietspad, geleidelijn ontbreekt
Alexanderstraat ri Centraal Station	NT te laag op fietspad, geleidelijn ontbreekt
Vredespaleis ri Scheveningen	T
Vredespaleis ri Centrum	NT te laag, abri en geleidelijn ontbreekt
Eisenhowerlaan beide richtingen	BT abri en geleide lijn ontbreekt
Statenplein beide richtingen	NT te laag, abri en geleidelijn ontbreekt
Frederik Hendriklaan beide ri	NT te laag, abri en geleidelijn ontbreekt
Statenlaan	T
Douzastraat	T abri ontbreekt
Westduinweg bij tov BP	NT te laag, abri en geleidelijn ontbreekt
Dr. Lelykade beide richtingen	NT te laag /abri en geleidelijn ontbreekt
Norfolk (uitstaphalte)	T
Norfolk Z Strandtheater (instaphalte)	T

Conclusie

Van de totaal 44 halten van buslijn 28 zijn

- 23 T Toegankelijk
- 6 BT Beperkt Toegankelijk
- 13 NT Niet Toegankelijk
- 2 onder constructie (Den Haag Centraal Station).

Dat betekent dat tussen de halten Vredespaleis en Kneuterdijk de oude halten over een afstand van 1,5 km niet toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers.

Advies

- Maak de halten Javastraat zo snel mogelijk toegankelijk en laat eventueel de halten Alexanderstraat vervallen. De toegankelijkheid van de halte Mauritskade kan gelijk met de reeds geplande vernieuwing van de brug worden uitgevoerd.
- Maak de beperkt toegankelijke halten op orde met abri's en geleidelijnen.

Over Voorall

Voorall werkt voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking en/of een chronische ziekte in Den Haag. Voorall is adviseur voor het gehandicaptenbeleid van de gemeente Den Haag en fungeert als spreekbuis voor de achterban.

Om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer in beeld te brengen zet Voorall TestTeams in. Problemen in de toegankelijkheid worden door Voorall aangekaart bij de verantwoordelijke instanties en meegenomen in de adviezen die Voorall uitbrengt over toegankelijkheid.

Meer informatie: www.voorall.nl

Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl
www.facebook.com/voorall
www.twitter.com/voorall

Vragen?

Jules Coenen, projectleider TestTeams Haags Openbaar Vervoer
Emailadres: julescoenen@voorall.nl